

Broj: 04-23-243/17
Sarajevo, 13.12.2018.godine

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Predstavnički/zastupnički dom

Hamdije Kreševljakovića br.3

71000 Sarajevo

N/p: Predsjedavajućeg

PREDMET: Informacija o poduzetim aktivnostima po usvojenim Zaključcima sa Tematske sjednice Predstavničkog doma „Problem zagađenosti zraka u Federaciji BiH“ održane dana 15.03.2017.godine, dostavlja se

Poštovani,

Po osnovu Tematske sjednice Predstavničkog doma Parlamenta Federacije „Problem zagađenosti zraka u Federaciji BiH“, održane dana 15.03.2017.godine i nastavka sjednice održane dana 22.03.2017.godine, usvojen je niz zaključaka.

S ciljem informisanja Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, dostavljamo Informaciju o poduzetim aktivnostima po usvojenim zaključcima u skladu sa nadležnostima Federalnog ministarstva okoliša i turizma:

Zaključak broj 1. Donijeti novi Zakon o zraku Federacije BiH i odgovarajuće podzakonske akte koji će biti usklađeni sa odgovarajućim direktivama koje važe u zemljama EU, a u Zakon o zaštiti okoliša, koji je u proceduri, posebnu pažnju posvetiti sistemu okolinskih dozvola, kako bi se značajno poboljšala učinkovitost istih, te u skladu s tim također izmijeniti podzakonske akte koji se odnose na monitoring kvalitete zraka.

Informacija Federalnog ministarstva okoliša i turizma:

Federalno ministarstvo okoliša i turizma, kao izrađivač propisa, je u skladu sa programom rada Vlade FBiH za 2018.godinu pristupilo izradi Prednacrtu Zakona o zaštiti zraka s ciljem daljeg procesa usklađivanja sa regulativom evropske unije koja pokriva oblast kvaliteta zraka i klimatske promjene. Urađen je draft Zakona o zaštiti zraka, u toku je proces javnih konsultacija s ciljem izrade prednacrtu zakona. Putem web stranice ministarstva data je mogućnost svim zainteresiranim da daju svoje komentare i sugestije na predloženi sadržaj zakona.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je u proteklom periodu uradilo Prijedlog zakona o zaštiti okoliša i isti uputilo na Vladu Federacije BiH. Na 111.hitnoj sjednici Vlade FBiH, održanoj 12.04.2018.godine, utvrđen je prijedlog zakona i upućen u parlamentarnu proceduru.

Zaključak broj 2. Obavezuje se Federalno ministarstvo turizma i okoliša da svakih šest mjeseci izvještava Parlament Federacije BiH o ispunjavanju uvjeta od strane operatera iz već izdatih okolinskih dozvola.

Informacija Federalnog ministarstva okoliša i turizma:

Prilikom izdavanja okolinskih dozvola po jedan primjerak rješenja dostavlja se Federalnoj upravi za inspekcijske poslove čiji inspektori vrše provjeru ispunjavanja mjera za smanjenje emisija i monitoringa emisija datih u okolinskoj dozvoli, u skladu sa Zakonom o inspekcijama i Zakonom o zaštiti okoliša.

Federalna uprava za inspekcijske poslove dostavlja Federalnom ministarstvu okoliša i turizma godišnji izvještaj, kao i periodične izvještaje o radu kroz koji se može dobiti uvid u provođenje mjera i plana monitoringa na terenu od strane operatera.

Federalna uprava za inspekcijske poslove zbog velikog broja subjekata koji su predmet nadzora, kao i zbog podkapacitiranosti u pogledu broja uposlenika, ima ograničene mogućnosti vršenja nadzora svih operatera koji imaju okolinsku dozvolu. Nadzor se vrši u skladu sa raspoloživim kapacitetima, gdje Federalna uprava za inspekcijske poslove u vrši redovne kontrole operatora, vrši pojačan inspekcijski nadzor velikih zagađivača u Zeničko-dobojskom kantonu i Tuzlanskom kantonu, kao i nadzor po prijavama. U toku mjeseca novembra 2018.godine izvršeno je 96 nadzora, te izrečeno 12 prekršajnih naloga.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma vrši redovne sastanke i komunikacije s Inspekcijom zaštite okoliša s ciljem unapređenja nadzora i poduzimanje mjera koje bi vodile unapređenju nadzora.

Adekvatno praćenje operatora je limitirano i zbog nepostojanja Agencije za okoliš, neophodne za uspostavu informacionog sistema u oblasti okoliša po svim komponentama. Federalno ministarstvo okoliša i turizma, kao prelazno rješenje, zbog nepostojanja Agencije je uspostavilo, te radi na razvoju Registra zagađivača i zagađivanja, kroz praćenje godišnjih ispusta. Upravljanje podacima zahtjeva dodatnu kadrovski i tehničku osposobljenost.

Zaključak broj 3. Obavezuje se Federalno ministarstvo turizma i okoliša da u roku od tri mjeseca, u pogledu sankcija, uskladi sve zakone koji regulišu oblast okoliša sa Zakonom o prekršajima Federacije BiH, te da propiše sankcije za zagađivače koji kasne ili ne realizuju projekte iz prethodnih okolinskih dozvola.

Informacija Federalnog ministarstva okoliša i turizma:

- Usklađivanje odredbi postojećih zakona iz oblasti okoliša koje se tiču sankcija sa odredbama Zakona o prekršajima u FBiH donesenim 2014. godine izvršeno je donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom („Službene novine FBiH“, broj: 92/17),

- Prijedlog Zakona o zaštiti okoliša, usklađen sa Zakonom o prekršajima u FBiH, je utvrđen na sjednici Vlade FBiH, održanoj 12.04.2018.godine i upućen u parlamentarnu proceduru,
- Prijedlog Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energijsku efikasnost, usklađen sa Zakonom o prekršajima u FBiH, je utvrđen na sjednici Vlade Federacije BiH, održanoj 07.06.2018.godine, i upućen u parlamentarnu proceduru s ciljem donošenja,
- Urađena je radna verzija Zakona o zaštiti zraka, javna rasprava je u toku.

Zaključak broj 4. Donijeti Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske efikasnost kako bi se, između ostalog, obezbijedilo transparentno izvještavanje o utrošku sredstava nižih nivoa vlasti koji se prikupljaju i transferiraju po osnovu uspostavljenog mehanizma zagađivač plaća, te sredstva iz Fonda za zaštitu okoliša i sredstva koja operateri na ime zagađenja uplaciju lokalnoj zajednici, namjenski usmjeriti samo za projekte koji imaju za cilj smanjenje zagađenosti i poboljšanje stanja u oblasti okoliša.

Informacija Federalnog ministarstva okoliša i turizma:

Prijedlogom Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energijsku efikasnost koji je Vlada FBiH polovinom 2017.godine uputila u parlamentarnu proceduru je unaprijeđen pravni okvir, u odnosu na postojeća rješenja, u dijelu transparentnog izvještavanja o utrošku sredstava nižih nivoa vlasti koji se prikupljanju po osnovu uspostavljenog mehanizma zagađivač plaća. Definirane su i odredbe kojima se procenat sredstva koji pripada kantonu, dodjeljuje opštini. Zakon nije dobio potrebnu većinu kod glasanja na Predstavničkom domu.

Slijedom vođene rasprave u Predstavničkom domu Parlamenta FBiH, Federalno ministarstvo okoliša i turizma, kao obrađivač, je pristupilo reviziji odredbi u dijelu raspodjele naknade.

Vlada Federacije BiH je, na 146. sjednici održanoj 07.06.2018.godine, utvrdila Prijedlog zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energijsku efikasnost Federacije Bosne i Hercegovine, te aktom, broj: 03-02-128/2018 od 14.06.2018.godine, isti uputila u parlamentarnu proceduru radi razmatranja i usvajanja zakona po skraćenom postupku.

Zaključak broj 5. Obezbijediti efikasan, pouzdan i transparentan sistem kontrole emisija kroz uspostavu katastra zagađivača i registra ispuštanja i prijenosa zagađenja.

Informacija Federalnog ministarstva okoliša i turizma:

Kroz uspostavljeni registar zagađivača i zagađivanja prate se godišnje emisije zagađujućih materija od strane pojedinih operatora. Na temelju raspoloživih i neverificiranih podataka kojima raspolaže Federalno ministarstvo okoliša i turizma (datih u tabeli 1.) u okviru vođenja registra o postrojenjima i zagađivanjima, evidentno je da nije došlo do značajnijeg smanjenja emisija zagađujućih materija u zrak u periodu 2013.-2016. godina.

Tabela 1.

Zagađujuća materija	2013	2014	2015	2016
SOx/SO ₂ (tona)	132639	133841	133989	133994
NOx/NO ₂ (tona)	16605	14591	15643	15643
prašina (tona)	3504	4152	2917	2918

Nedostatak Agencije za okoliš ove aktivnosti čine otežavajućim za vođenje kvalitetnog sistema informisanja od strane operatora. Prostora za poboljšanje postoji Federalno ministarstvo okoliša i turizma je tokom 2018. godine poduzelo aktivnosti na nadogradnji postojećeg sistema. To zahtjeva unapređenje softverskih rješenja, tako da smo kroz program transfera inicirali obezbijedenje sredstava za unapređenje softverskih rješenja u cilju što kvalitetnije obrade i prikaza pokazatelja sa terena. Na prijedlog Federalnog ministarstva okoliša i turizma, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donijela je Odluku o usvajanju programa utroška sredstva sa kriterijima raspodjele sredstava „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – Akcioni plan Strategije okoliša“ utvrđenog u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine za 2018. godinu Federalnom ministarstvu okoliša i turizma („Službene novine Federacije BiH“, broj: 5/18) za program „Unapređenje funkcionalnosti i održavanje registra o postrojenjima i zagađivanjima u Federaciji BiH“. Urađen je Projektni zadatak za unaprijeđenje funkcionalnosti registra o postrojenjima i zagađivanjima.

Zaključak broj 6. Dopuniti odgovarajuće podzakonske akte sa pragovima uzbune za lebdeće čestice PM_{2,5} i PM₁₀, te propisane pragove revidirati svake godine i uskladiti sa vrijednostima koje su na snazi u drugim državama i gradovima Evrope. Podzakonskim aktima omogućiti angažovanje stranih laboratorija za mjerenje nivoa štetnih materija, ako ne postoji domaća laboratorija koja vrši to mjerenje.

Informacija Federalnog ministarstva okoliša i turizma:

U Federaciji BiH, po osnovu Zakona o zaštiti zraka („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/03 i 04/10), doneseni Pravilnik o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka („Službene novine Federacije BiH“, broj:01/12) utvrđuje granične vrijednosti zagađujućih materija u zraku, definira gornju i donju granicu ocjenjivanja kvaliteta zraka, privremene granice tolerancije, odnosno tolerantne vrijednosti, pragove upozorenja i ciljne vrijednosti za određene zagađujuće materije, kriterije za uspostavljanje mjernih mjesta, metodologiju mjerenja, mjerne postupke, način provjere kvaliteta mjerenja i tačnosti podataka, način obrade i prikaza rezultata mjerenja i njihove usklađenosti sa propisanim normativima, sadržaj izvještaja o izvršenim mjerenjima i rokove dostavljanja podataka, način ocjenjivanja nivoa zagađenosti, kao i rokove za postepeno smanjivanje granica tolerancije, odnosno tolerantne vrijednost. Pravilnik je baziran na odredbama Direktive 2008/50/EZ Evropskog parlamenta i vijeća od 21. maja 2008. godine o kvaliteti zraka i čistijem zraku za Evropu i Direktive 2004/107/EZ Evropskog parlamenta i vijeća od 15. decembra 2004. o arsenu, kadmiju, živi, niklu i policikličkim aromatskim ugljikovodicima u zraku.

Granične vrijednosti kvaliteta zraka utvrđene su za sumpor dioksid, azot dioksid, suspendovane čestice (PM₁₀ i PM_{2,5}), olovo Pb, benzen i ugljenmonoksid. Ciljne vrijednosti kvaliteta zraka utvrđene su za suspendirane čestice PM_{2,5}, prizemni ozon, arsen, kadmijum, nikal i benzo(a)piren. Takođe, pravilnik propisuje granične vrijednosti emisije i za druge zagađujuće materije koje nisu regulirane navedenim direktivama, a koje su zbog određenih industrijskih aktivnosti specifični parametri kvaliteta zraka u Federaciji BiH.

Federalni propis, kao i propisi susjednih nam država su u ovom dijelu usaglašeni sa navedenim EU direktivama.

Direktive EU ne propisuje pragove uzbune za lebdeće čestice PM_{2,5} i PM₁₀. U zemljama Evropske unije data je mogućnost nižim administrativnim jedinicama da same procijene pragove upozorenja i uzbune za ovaj polutant. Pojedini evropski gradovi su svojim propisima, bazirani na njihovim specifičnostima, propisali ove parametre. U zemljama EU te su vrijednosti propisane po osnovu određenih zdravstvenih studija, praćenja trendova, specifičnosti pojedinih gradova, te geografskog položaja.

Za razliku od drugih praćenih polutanata koji imaju konkretne hemijske formule (sastav), te na osnovu toga imaju i poznat efekat na zdravlje ljudi pri određenim koncentracijama i trajanju izloženosti, lebdeće čestice predstavljaju skup elemenata različitog porijekla i različitog hemijskog sastava. Samim tim iste koncentracije lebdećih čestica mogu imati različite efekte na zdravlje ljudi i okoliša, u zavisnosti od hemijskog sastava čestica.

Pragovi uzbune i upozorenja za koncentracije PM₁₀ čestica su za sada definisani samo u Kantonu Sarajevo, kroz Plan interventnih mjera.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma izradom novog Zakona o zaštiti zraka definisat će obavezu nižim nivoima vlasti definiranje i drugih parametara/vrijednosti koji nisu predmet EU legislative, tj. parametara koji nisu regulisani federalnim propisima.

Vezano za angažovanje stranih laboratorija za mjerenje nivoa štetnih materija ukoliko ne postoji domaća laboratorija koja može da vrši to mjerenje, izvršena je revizija postojećeg propisa o monitoringu emisija zagađujućih materija, kroz izmjene i dopune, te je data mogućnost anagažmana stranih laboratorija temeljem potpisanog MLA sporazuma od strane BATE o priznavanju akreditacije ispitnih laboratorija.

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o monitoringu emisije zagađujućih materija je donesen i objavljen u („Službenim novinama FBiH“, broj: 97/17).

Zaključak broj 7. Pojačati inspekcijski nadzor na svim nivoima, te sektor za zaštitu okoliša pri Federalnom ministarstvu turizma i okoliša kadrovski pojačati

Informacija Federalnog ministarstva okoliša i turizma:

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je stajališta da je potrebno jačati inspekcionu nadzor u oblasti okoliša na svim nivoima. Inspekcija zaštite okoliša na nivou Federacije BiH je ustrojena kroz Federalnu upravu za inspekcijske poslove. Zvaničnim aktom

ukazivano je na potrebu jačanja inspekcije zaštite okoliša obzirom na obiman zakonski okvir uspostavljen setom okolinskih zakona i provedbenih akata kojima je definirana uloge inspekcije zaštite okoliša. Jačanje inspekcije za urbanizam i građenje, u dijelu njene nadležnosti, tamo gdje operatori nisu obaveznici okolinske dozvole, je krucijalno kada je u pitanju kvalitet zraka na lokalnom nivou.

Sektor okoliša je potrebno kadrovski jačati zbog obima nadležnosti. Federalno ministarstvo okoliša i turizma djeluje u skladu sa resursnim mogućnostima i raspoloživim budžetom. U proteklom periodu popunjena su radnih mjesta koja su upražnjenja zbog penzionisanja državnih službenika.

Zaključak broj 8. Obavezuje se Federalno ministarstvo turizma i okoliša da o poduzetim aktivnostima po usvojenim zaključcima izvještava Parlament Federacije BiH svaka tri mjeseca.

Dostavlja se ova informacija u skladu sa zaključkom i stadijom poduzetih aktivnosti.

S poštovanjem,

MINISTRICA
dr. Edita Đapo

Dostaviti:

- imenovanom
- dokumentaciji
- arhivi